

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
даргын 2020 оны 100 тоот тушаалын
7 дугаар хавсралт

Макро эдийн засгийн бодлогын газар
2025 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

№	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин		Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэлийн хувь	
					Эхний хагас жил	Сүүлийн хагас жил		Өөрийн үнэлгээ	ХШ Ү
Гурав. Хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ									
3.1.	Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох;	Үйл ажиллагааны зардлаар	-	-	-	-	Монгол Улсын 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөнд эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тусган Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, 2025 оны 4 дугаар сарын 30-ны өдөр УИХ-д өргөн барьсан. Хуулийн төслийг УИХ-ын чуулган, холбогдох байнгын хороодоор хэлэлцүүлж 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар батлуулаад байна. Монгол Улсын хөгжлийн 2026 онд баримтлах бодлогын тэргүүлэх чиглэл нь	100%	100%

							“Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-т тодорхойлсон “Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого”, “Хүний хөгжлийн бодлого”, “Эдийн засгийн бодлого”, “Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого” зэрэг бодлогын 4 тэргүүлэх чиглэлийг үргэлжлүүлэхээр туссан ба “Хүн төвтэй” хөгжлийн үзэл санаанд нийцсэн “Эдийн засгийн эрх чөлөөг цогцлоох”-ыг зорьж төсвийн зардлын реформ, төрийн албаны реформ, үндэсний баялгийн сан, төрийн өмчит компанийн засаглалын реформыг хэрэгжүүлнэ. Хавсралт: 1 файл		
3.1.1	Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгаж, бодлого	Үйл ажиллагааны зардлаар	Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох	Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 35 дугаар тогтоол "Монгол Улсын	Монгол Улсын 2026 оны эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж танилцуулга	-	Монгол Улсын 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөнд эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тусган Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, 2025 оны	100%	100%

зохицуулалтаар хангана.			хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө " батлагдсан .	д тусгах. /1 танилцуулга /	4 дугаар сарын 30-ны өдөр УИХ-д өргөн барьсан. Хуулийн төслийг УИХ-ын чуулган, холбогдох байнгын хороодоор хэлэлцүүлж 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар батлуулаад байна. Монгол Улсын хөгжлийн 2026 онд баримтлах бодлогын тэргүүлэх чиглэл нь "Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-т тодорхойлсон "Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого", "Хүний хөгжлийн бодлого", "Эдийн засгийн бодлого", "Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого" зэрэг бодлогын 4 тэргүүлэх чиглэлийг үргэлжлүүлэхээр туссан ба "Хүн төвтэй" хөгжлийн үзэл санаанд нийцсэн "Эдийн засгийн эрх чөлөөг цогцлоох"-ыг зорьж төсвийн зардлын реформ, төрийн албаны реформ, үндэсний баялгийн сан, төрийн өмчит		
----------------------------	--	--	---	----------------------------------	---	--	--

							компанийн засаглалын реформыг хэрэгжүүлнэ. Хавсралт: 2 файл		
3.2.	Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл гаргах;	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	-	-	-		Монгол Улсын 2026 хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулан тус баримт бичигт тусган Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, 2025 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдөр УИХ-д өргөн барьсан. Хуулийн төслийг УИХ-ын чуулган, холбогдох байнгын хороодоор хэлэлцүүлж 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар батлуулаад байна. Мөн Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийг боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн	100%	100 %

							үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөлөл, танилцуулгыг боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, УИХ-д өргөн мэдүүлж 2025 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар батлаад байна. Дунд хугацаанд эдийн засгийн өсөлтийг 2026 онд 6.0 хувь, 2027-2028 онд 6.5 хувь, инфляцыг 2026 онд 7 хувь, 2027 онд 6.4 хувь, 2028 онд 6 хувь байхаар төсөөлсөн. Хавсралт: 4 файл		
3.2.1	Монгол Улсын 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох	-	Эдийн засгийн 2026 оны тооцоо төсөөлөл, танилцуулга бэлтгэх /1 танилцуулга /	-	Монгол Улсын 2026 хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулан тус баримт бичигт тусган Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, 2025 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдөр УИХ-д өргөн барьсан. Хуулийн төслийг УИХ-ын чуулган, холбогдох	100%	100%

							байнгын хороодоор хэлэлцүүлж 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар батлуулаад байна. Хавсралт: 1 файл		
3.2.3	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд улирал (Macroeconomic diagnostics) тутам дүн шинжилгээ хийж, танилцуулга бэлтгэнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгын тоо	Өмнөх онуудад эдийн засгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, улирал бүр тайлан бэлтгэсэн.	2025 оны I, II улиралд дүн шинжилгээ хийж танилцуулга бэлтгэсэн байна. /2 танилцуулга /	2025 оны III, IV улиралд дүн шинжилгээ хийж танилцуулга бэлтгэсэн байна. /2 танилцуулга /	Эдийн засгийн 2024 оны IV, 2025 оны 1 дугаар улирлын (Macro diagnostics) нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж дүн шинжилгээ хийж, танилцуулга боловсруулан яамны удирдагууд болон олон нийтэд англи, монгол хэлээр түгээх ажлыг зохион байгуулсан. Энэ хүрээнд тус тайланд Макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тайлбар, танилцуулгыг тусгасны зэрэгцээ олон улсад шинэчлэгдэн зарлагдсан Авлигын төсөөллийн индекс, Хуулийн засаглалын индекс, Бизнес эрхлэх таатай орчны индекс, Эдийн засгийн эрх чөлөөт байдлын индекс, Эдийн засгийн цогц байдлын индекс, Хүний хөгжлийн индексүүдийн Монгол	100%	100%

							Улсын үнэлгээ болон олон улсын чиг хандлагад шинжилгээ хийж тайланд тусгасан. Түүнчлэн нэгдсэн төсвийн орлого, зарлага, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, засгийн газрын гадаад өр, төсвийн бодлогыг төлөв, тогтвортой байдлын шинжилгээ, төсвийн эрсдэл зэрэг төсвийн секторын холбогдох дүн шинжилгээг хийж, улирлын танилцуулгад тусган тус тус боловсруулсан. Хавсралт: 2 файл		
3.3.	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, эдийн засагт тулгарч болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлох;	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	-	-	-		Монгол Улсын эдийн засагт тохиолдож болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлон тайлан бэлтгэн дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг буюу Монгол Улсын 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийг боловсруулахад суурь мэдээлэл болгон ашиглав. Улмаар тус	100%	97%

							бодлогын баримт бичгийг 2025 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар баталсан болно Хавсралт: 1 файл		
3.3.1	Монгол Улсын эдийн засагт тохиолдож болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлж дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгад туссан тоо	2024 онд батлагдсан бодлогын баримт бичигт эдийн засагт тохиолдол ж болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж тусгасан.	Болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж, бодлогын баримт бичгүүдийн танилцуулгад тусгасан байна./ 1 танилцуулга /	Болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж, бодлогын баримт бичгүүдийн танилцуулгад тусгасан байна./ 1 танилцуулга /	Монгол Улсын эдийн засагт тохиолдож болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлон тайлан бэлтгэн дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг буюу Монгол Улсын 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийг боловсруулахад суурь мэдээлэл болгон ашиглав. Улмаар тус бодлогын баримт бичгийг 2025 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн УИХ-ын чуулганаар баталсан болно. Хавсралт: 1 файл	100%	100%
3.3.2	Макро эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн статистикийн сарын гүйцэтгэлээр танилцуулга бэлтгэн,	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгын тоо	2024 онд сар бүр танилцуулга бэлтгэсэн.	2024 оны 1-6 сард танилцуулга бэлтгэсэн байна./6	2024 оны 7-6 сард танилцуулга бэлтгэсэн байна./6	Макро эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн статистикийн 2025 оны 4 дүгээр сар хүртэлх гүйцэтгэлээр сар бүр	100%	90%

	удирдлагыг тухай бүр мэдээллээр хангана.				танилцуулга /	танилцуулга /	тайлан бэлтгэн, удирдлагыг тухай бүр мэдээллээр хангаж ажиллав. Түүнчлэн дээрх тайланг MACRO channel MN, MACRO channel EN нэртэй Эдийн засаг, хөгжлийн яамны макро эдийн засгийн мэдээлэл хүргэх Viber суваг үүсгэн англи, монгол хэлээр олон нийтэд хүргэж байна. Хавсралт: 5 файл		
3.3.3	Өдөр тутмын шуурхай мэдээлэл бэлтгэх, голлох бүтээгдэхүүнүүдийн үнийн мэдээллийн сан үүсгэж, удирдлагыг тухай бүр шуурхай мэдээллээр хангана.	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	Мэдээллийн тоо	Түүхэн мэдээллийн сан үүсгэсэн	Тухай бүр мэдээллээр хангасан байна.	Тухай бүр мэдээллээр хангасан байна.	Өдөр тутмын шуурхай мэдээлэл бэлтгэх, голлох бүтээгдэхүүнүүдийн үнийн мэдээллийн сан үүсгэж, удирдлагыг шуурхай мэдээллээр power app, power bi аппликэйшний тусламжтайгаар тухай бүр хангаж ажиллаж байна. Хавсралт: 5 файл	100%	100%
3.4.	Улсын эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах бодлогын шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор судалгааг хөгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлага,	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	-	-	-	-	Эдийн засгийн 2024 оны IV, 2025 оны 1 дугаар улирлын (Macro diagnostics) нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж дүн шинжилгээ хийж, танилцуулга	100%	100%

	зохицуулалтаар хангах;						боловсруулан яамны удирдагууд болон олон нийтэд түгээх ажлыг зохион байгуулсан: Түүнчлэн макро эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн статистикийн 2025 оны 4 дүгээр сар хүртэлх гүйцэтгэлээр мэдээллийн сан бүхий тайлан боловсруулан, удирдлагыг тухай бүр мэдээллээр хангаж ажиллаж тус тайланг MACRO channel MN, MACRO channel EN нэртэй Эдийн засаг, хөгжлийн яамны макро эдийн засгийн мэдээлэл хүргэх Viber суваг үүсгэн англи, монгол хэлээр олон нийтэд хүргэж байна. Хавсралт: 8 файл		
3.4.1	Дата баазууд боловсруулж эдийн засгийн судалгаанд ашиглана. (Гаалийн дата, И-баримт гэх мэт)	Үйл ажиллагааны зардлаар	Тайланд ашигласан тоо	-	Улирлын тайланд ашигласан байна. /1 удаа/	Улирлын тайланд ашигласан байна. /2 удаа/	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд улирал (Macro diagnostics) тутмын танилцуулгад гаалийн дата, И-баримтын датаг боловсруулан гадаад худалдааны нөхцөл байдал, борлуулалтын нөхцөл байдалд шинжилгээ хийн тусгасан болно. Тухайлбал, Гааль, И-	100%	100%

							баримтын датаг сар бүр тогтмол авч аж ахуйн нэгжүүдийн борлуулалтын орлого, НӨАТ-ын шивсэн баримтын тоонд тооцоо, судалгаа хийж макро эдийн засгийн улирлын танилцуулгад оруулж, удирдлагыг холбогдох мэдээллээр тогтмол ханган ажиллаж байна. Өрхийн худалдан авах чадварын индекс боловсруулах зорилгоор Санхүүгийн мэдээллийн технологийн төвтэй хамтран 4 дэлгүүрийн 6 барааны худалдан авалтын дүнг И-баримтын тоон мэдээлэлд үндэслэн тодорхойлж, туршилт тооцоог боловсруулаад байна. Түүнчлэн Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тухайн жилийн батлагдсан төсөвт тодотгол хийх нөхцөлүүдэд дүн шинжилгээ хийх хүрээнд эрдэс баялгийн үнэ, тодруулбал зэсийн баяжмал болон нүүрсний жилийн үнийн өөрчлөлт төсвийн		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

						орлого төвлөрүүлэлт болон төсвийн бусад үзүүлэлтэд хэрхэн нөлөөлж байсан талаар дүн шинжилгээг гаалийн ерөнхий газрын статистикийн дата баазаас авсан тоон мэдээлэлд үндэслэн хийж, макро эдийн засгийн улирлын тайлан, танилцуулгад тусгасан болно. Энэ хүрээнд макро эдийн засгийн болон төсвийн орлогын 2025–2026 оны төсөөллийг боловсруулахдаа уул уурхайн салбар, тэр дундаа нүүрсний экспортын гүйцэтгэл, Гаалийн ерөнхий газрын (ГЕГ) статистик тоон мэдээллүүдийг суурь параметр болгон төсвийн орлогын шинжилгээнд улирал бүр тогтмол ашигласан. Тухайлбал, 2025 оны 1 дүгээр улирлын макро эдийн засгийн танилцуулгын шигтгээнд нүүрсний хилийн үнийн түүхэн мэдээлэлд тулгуурлан жилийн төсөвт тодотгол хийх нөхцөлийг		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

							тодорхойлсон болно. Хавсралт: 2 файл		
3.4. 2	Монгол Улсын төсвийн дунд хугацааны эрсдэлийг тодорхойлж танилцуулга бэлтгэн богино, дунд хугацааны бодлогын баримт бичигт тусгана.	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	Танилцуулгын тоо	-	Танилцуулга боловсруулсан байна. /1 танилцуулга /	Танилцуулга боловсруулсан байна. /1 танилцуулга /	Монгол Улсын эдийн засагт тохиолдож болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлон тайлан бэлтгэн дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг буюу Монгол Улсын 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийг боловсруулахад суурь мэдээлэл болгон ашиглав. Тодруулбал, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг боловсруулах хүрээнд төсөвт нөлөөлж болзошгүй эрсдэлүүдийг тодорхойлж, улмаар эдгээр эрсдэлүүдээс сэргийлэх хүрээнд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийг тодорхойлсон. Эрсдэлийг тайланд төсвийн харьцуулалт болон мэдрэмжийн шинжилгээнүүдийг хийж гүйцэтгэн,	100%	100%

						тэдгээрийн төсөвт хамгийн их нөлөөлөх хүчин зүйлсийг тодорхойлсон болно. Мөн тухайн эрсдэлүүдийн төсөвт үзүүлэх магадлал нөлөөллийн хэмжээ зэргийг эрсдэлийн зураглал ашиглан эрэмбэлэн тогтоож, эрсдэлийг бууруулах, удирдах арга хэмжээг тодорхойлсон. Хувилбарт тооцооллын үр дүнгээр худалдааны дайнтай холбоотой шокийн нөлөөгөөр манай улсын нийт экспортын орлого суурь төсөөлөлтэй харьцуулахад хэрхэн буурч болзошгүй талаар дүн шинжилгээг хийсэн. Мөн экспортын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн болох нүүрс, зэсийн үнийн бууралт, эдийн засгийн гол салбаруудын өсөлт төсөөллөөс доогуур гарах, эрчим хүчний салбарын өсөлт удаашрах, Засгийн газрын өрийн дарамт нэмэгдэх, хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний хэрэгжилт удаашрах эрсдэлийн		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

							магадлал, тэдгээрийн төсөвт үзүүлэх нөлөөний талаар эрсдэлийн тайланд тусган боловсруулсан болно. Хавсралт: 1 файл		
3.5.	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах, олон нийтэд хэлэлцүүлэх;	Үйл ажиллагааны зардлаар	-	-	-	Төсвийн тухай хуулийн 8.1.1, 122.1-т Эдийн засаг, хөгжлийн яам дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг Төсвийн тогтвортой байдлын зөвлөлөөс ирүүлсэн макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, төлөв байдлын таамаглалд үндэслэн боловсруулна гэж, мөн хуулийн 6.5.2, 6.5.6, 281.4-т дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг олон нийтээр хэлэлцүүлнэ тус тус гэж заасан. Үүний дагуу Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийг боловсруулахад шаардлагатай макро	100%	100%	

						эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөлөл, танилцуулгыг боловсруулж, хуулийн төслийн олон нийтийн хэлэлцүүлгийг 2025 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр зохион байгуулсан. Тус хэлэлцүүлэгт Төсвийн тогтвортой байдлын зөвлөл, Үндэсний аудитын газар, Сангийн яам, Монголбанк, Олон улсын вальтын сан, ЖАЙКА, салбарын мэргэжилтнүүд, эрдэмтэн судлаачид, иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөллүүд оролцож, санал солилцон дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл боловсруулахад анхаарах асуудал, цаашид баримтлах бодлогын чиглэлээр харилцан санал солилцсон. Улмаар тус хуулийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, УИХ-д өргөн мэдүүлж, 2025 оны 5 дугаар сарын 30-ны УИХ-ын чуулганы хуралдаанаар		
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							батлуулаад байна. Хаасралт: 6 файл		
3.5. 1	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг холбогдох хууль, журамд заасны дагуу олон нийтээр хэлэлцүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	Хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан тоо	Монгол Улсын 2025 оны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг олон нийтээр хэлэлцүүлсэн	Олон нийтийн хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан байна /1 хэлэлцүүлэг/	-	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн төслийг боловсруулахдаа Төсвийн тухай хуульд заасны дагуу төр, хувийн хэвшил, эрдэм шинжилгээ, олон улсын байгууллага, хэвлэл мэдээлэл, иргэдийн олон талт оролцоог хангах зорилгоор олон нийтийн хэлэлцүүлгийг 2025 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр Туушин зочид буудалд амжилттай зохион байгуулсан. Тус хэлэлцүүлгийн үеэр ирүүлсэн төрийн байгууллага, төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшил, иргэд болон бусад төлөөллөөс ирүүлсэн саналыг дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн дэлгэрэнгүй танилцуулгад тусгасан болно.	100%	100%

							Хавсралт: 3 файл		
3.5. 2	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн болон төсвийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөлөл, танилцуулгыг боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, УИХ-д өргөн мэдүүлнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Тооцоо, төсөөллийн танилцуулгын тоо	Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хууль	Макро эдийн засгийн нөхцөл байдал, 2026-2028 оны тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулсан байна/ 1 танилцуулга /	-	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн төслийг макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийн тооцоолол, төсөөлөл болон Төсвийн тогтвортой байдлын зөвлөлөөс ирүүлсэн холбогдох таамаглалд үндэслэн төслийн орлого, зарлага болон өрийн тооцоолол, төсөөллийг боловсруулж, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн хуулийн төсөл, танилцуулгад тусгасан. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн төслийг Монгол Улсын Засгийн газрын 2024.04.23-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцсэн бөгөөд 19 дүгээр тэмдэглэлд Улсын Их Хуралд өргөн	100%	100%

							мэдүүлэхээр тогтсоны дагуу 2024.04.30-ны өдөр "Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай" хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хурал чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэж, 2025 оны 5 дугаар сарны 30-ны өдөр баталсан. Хавсралт: 3 файл		
3.6.	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах.	Үйл ажиллагаа ны зардлаар	-	-	-	Өв уламжлалын сангийн "Эдийн засгийн эрх чөлөөний байдлын индекс", Дэлхийн банкны "Бизнес эрхлэх таатай орчны индекс", IMD-ийн "Дэлхийн өрсөлдөх чадварын индекс", МҮХАҮТ-ийн "Бизнесийн орчны ерөнхий үнэлгээ"-нд суурилж бизнес эрхлэх орчинд тулгамдаж буй асуудлын талаар	100%	94%	

						судлав. Судалгааны үр дүнг Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн хуралдаанд, танилцуулснаар бизнес эхлүүлэхэд гардаг хүндрэл, шат дамжлагыг бууруулах, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцох төрийн оролцоог багасгах чиглэлээр 7 дугаар тэмдэглэл гарав. Энэ хүрээнд хуулийн этгээд байгуулах хугацааг 3 хоногт багтаах, байгаль орчны үнэлгээ шаардлагатай бизнесийн төрлийг цөөлөх, цахилгаан эрчим хүчинд холбогдох хугацааг 40 хоногт багтаах, тусгай зөвшөөрлийн үйлчилгээг цахимжуулж, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системд холбох, төрөөс зах зээлд нөлөөлөх арга хэмжээ хэрэгжүүлэхийн өмнө үе шаттай зогсоох стратеги (exit strategy) боловсруулах, хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын татаас, дэмжлэгийн үр ашгийг		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

							үнэлж, үе шаттайгаар бууруулах, ҮЦТХТ-өөс өмчлөх эрхийн тухайлсан бүртгэл, хадгаламжийн үйл ажиллагааг брокер, кастодианд шилжүүлэх боломжийг судлах зэрэг үүрэг, даалгавар өгөгдөөд байна. Хавсралт: 1 файл		
3.6.1	Улсын эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг Өв уламжлалын сангаас гаргадаг Эдийн засгийн эрх чөлөөний байдлын индекс тулгуурлан судалж, сайжруулах арга хэмжээний төсөл бэлтгэнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Арга хэмжээний төслийн тоо	-	Арга хэмжээний төсөл боловсруулсан байна. /1 арга хэмжээний төсөл/	-	Өв уламжлалын сангийн "Эдийн засгийн эрх чөлөөний байдлын индекс", Дэлхийн банкны "Бизнес эрхлэх таатай орчны индекс", IMD-ийн "Дэлхийн өрсөлдөх чадварын индекс", МҮХАҮТ-ийн "Бизнесийн орчны ерөнхий үнэлгээ"-нд суурилж бизнес эрхлэх орчинд тулгамдаж буй асуудлын талаар судлав. Судалгааны үр дүнг Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн хуралдаанд танилцуулснаар бизнес эхлүүлэхэд гардаг хүндрэл, шат дамжлагыг бууруулах, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцох төрийн оролцоог	100%	90%

							багасгах чиглэлээр 7 дугаар тэмдэглэл гарав. Энэ хүрээнд хуулийн этгээд байгуулах хугацааг 3 хоногт багтаах, байгаль орчны үнэлгээ шаардлагатай бизнесийн төрлийг цөөлөх, цахилгаан эрчим хүчинд холбогдох хугацааг 40 хоногт багтаах, тусгай зөвшөөрлийн үйлчилгээг цахимжуулж, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системд холбох, төрөөс зах зээлд нөлөөлөх арга хэмжээ хэрэгжүүлэхийн өмнө үе шаттай зогсоох стратеги (exit strategy) боловсруулах, хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын татаас, дэмжлэгийн үр ашгийг үнэлж, үе шаттайгаар бууруулах; ҮЦТХТ-өөс өмчлөх эрхийн тухайлсан бүртгэл, хадгаламжийн үйл ажиллагааг брокер, кастодианд шилжүүлэх боломжийг судлах зэрэг үүрэг, даалгавар өгөгдөөд байна. Хавсралт: 1 файл		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

3.6.3	Транспаренси Интернэшнлээс гаргадаг Авлигын төсөөллийн үзүүлэлтийн талаар бэлтгэсэн танилцуулгыг 2025 онд шинээр зарлагдахтай холбогдуулан шинэчилж удирдлагад танилцуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгын тоо	-	Танилцуулга боловсруулсан байна./1 танилцуулга /	-	Транспаренси Интернэшнл байгууллагаас гаргадаг Авлигын төсөөллийн индексийн үзүүлэлтүүдийн дата мэдээллийг 8 эх сурвалжийн судалгаа, тайлангаас нэгтгэн цуглуулж, эх сурвалж тус бүрээр үнэлгээ, үнэлгээний өөрчлөлтөд дүн шинжилгээ хийж дэлгэрэнгүй танилцуулга бэлтгэн, удирдлагуудад танилцуулж ажилласан. Хавсралт: 1-файл	100%	100%
3.6.4	ФАТФ-ын саарал жагсаалтад орох эрсдэлийн талаар судалж удирдлагад танилцуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгын тоо	-	Танилцуулга боловсруулсан байна. /1 танилцуулга /	-	ФАТФ-ын 40 зөвлөмж болон 11 шууд хэрэгжилтийн шалгуурын хүрээнд Монгол Улсын нөхцөл байдлыг үнэлэх судалгааг шат дараатайгаар гүйцэтгэж байна. 2017 онд хийсэн сүүлийн дэлгэрэнгүй үнэлгээнээс хойш шинэ үнэлгээ хийгдээгүй тул зөвлөмж тус бүрийн холбогдох хууль эрх зүй, бодлого зохицуулалт, институцийн зохион	100%	100%

							байгуулалт зэрэг мэдээллийг нээлттэй эх сурвалжаас нэг бүрчлэн судалж, хэрэгжилтийн түвшинг 2017 оны үнэлгээтэй харьцуулан шинэчлэн үнэлэхээр ажиллаж байна. Судалгааны үр дүнг нэгтгэн, ФАТФ-ын саарал жагсаалтад орох эрсдэлийг урьдчилан тодорхойлох, холбогдох бодлогын анхаарах чиглэлүүдийг тодорхойлоход чиглэсэн дүн шинжилгээг боловсруулж байна. Хавсралт: 1. файл		
3.6.5	Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Солонгос Улс хоорондын эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийн тав дахь шатны хэлэлцээг Үйлчилгээний худалдааны бүлгийн хувьд хийх, бэлтгэл ажлыг хангахад хувь нэмэр оруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц /хувь/	-	Тухай бүр шаардлагатай арга хэмжээг авч ажилласан байна. /100 хувь/	-	Монгол Улс, БНСУ хооронд байгуулах Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийн тав дахь шатны хэлэлцээний бэлтгэл ажлын хүрээнд Үйлчилгээний худалдааны бүлгийн хувьд Солонгосын талтай хоёр удаа санал солилцож, холбогдох яамдтай уулзалт хийв. 2025 оны 3 дугаар сарын 10-11-нд бизнес эрхлэгчдийн	100%	86%

							оролцоог нээлттэй хэлэлцүүлгийг байгуулж, нийтийн санал нэгтгэв. хэлэлцээрийн дүгээр удирдлагын шийдвэрээр тодорхойгүй хугацаагаар хойшлогдсон болно. хангах зохион олон бодлыг Тус явц 4 сараас байгаа		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Үнэлсэн:

И.Батхүү

Төрийн нарийн бичгийн дарга

/И.Батхүү/

2025.06.25

Тайлагнасан:

Л.Энх-Амгалан

МЭЗБГ-ын дарга

/Л.Энх-Амгалан/

2025.06.25

[illegible]

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$